

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 010 804/99-2700
Signatura: ba4cs105

Oblastní pracoviště č.01
Obvodní pracoviště Praha 5

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola/zařízení:	Fakultní základní škola s RvJ při PedF UK, Drtinova 1/1861, 150 00 Praha 5 - Smíchov
Identifikátor ředitelství:	600 038 211 - 102 385 378
Ředitelka školy:	Mgr. Martina Tůmová
Zřizovatel:	OÚ Městská část Praha 5, nám. 14. října 4/1381, 150 22 Praha 5 - Smíchov
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Praha 5, Na Valentince 5, 150 00 Praha 5 - Smíchov
Termín inspekce:	1999-05-11 - 1999-05-13
Inspektoři:	Mgr. Jiří Vagenknecht, RNDr. Jitka Loubová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Rozhodnutí o zařazení školy do sítě čj. ŠÚ/171/96/2-07-00 z 24. dubna 1996 Informační výpis ze sítě škol z 1. září 1998 Výroční zpráva školy, fakultativní dokumentace vedení školy a učitelů, třídní knihy, školní řád, výběr žakovských prací, záznamy z hospitací

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Školní budova byla dokončena v r.1928 pro Městské dívčí reálné gymnázium na Smíchově a bez podstatných stavebních zásahů a úprav (s výjimkou školní kuchyně a jídelny) nadále slouží školským účelům. Prostorové podmínky pro žáky i učitele jsou přiměřené charakteru stavby v době svého vzniku velmi moderní. Z třiceti učeben je většina současně i kmenovými třídami.

Všichni učitelé mají ke své práci k dispozici dobře vybavenou odbornou knihovnu, mobilní televize s videem, videokameru, kopírky, klasické i magnetické nástěnky. Počítačová učebna má 19 již méně výkonných starších PC, je vybavena programovacím i výukovým software.

Školní žákovská knihovna obsahuje cca 1 800 titulů, je dislokována v samostatné místnosti vhodné i pro práci s knihou a vyučování literární výchovy. Výpůjční hodiny pro žáky jsou stanoveny v odpoledních hodinách. Příslušná dokumentace je řádně vedena, připravuje se evidence v počítači. Podle finančních možností školy se knihovní fond průběžně doplňuje.

Materiální vybavení školy pomůckami je doplňováno a vylepšováno podle finančních možností (25 000 Kč z rozpočtu přiděleného školským úřadem na r. 1999), z příspěvků fondu Sdružení rodičů (90 000 Kč v r. 1999) i sponzorskými dary zprostředkovanými rodiči.

Většina kmenových tříd druhého stupně má ráz pracoven jednotlivých předmětů. Škola má dostatečné množství učebnic, které jsou voleny v ucelených řadách.

Český jazyk a literatura

Vyučuje se v kmenových učebnách, jež spravují učitelé češtiny a jejichž výzdoba a úprava je k tomuto předmětu zaměřena. Kromě gramatických tabulí, obrazového materiálu a vlastní žákovské slovesné tvorby mají i k dispozici příruční knihovny.

Kabinet českého jazyka obsahuje nástěnné tabule s přehledy gramatiky a slohu, odborné příručky, slovníky, pomocné knihy a texty. K reprodukci literárních nahrávek slouží gramofony a magnetofony, lze využít diaprojektor a meotar.

Dějepis

Vyučuje se v kmenových učebnách, jež spravují učitelé dějepisu a jejichž výzdoba a úprava je k tomuto předmětu zaměřena. Historické mapy a obrazový materiál doplňuje i příruční knihovna.

Kabinet dějepisu obsahuje dostačující počet historických map, soubory diapozitivů, odbornou literaturu. Z didaktické techniky pak gramofon, diaflex a meotar se zásobou folií.

Přírodopis

Pracovna, která je současně kmenovou učebnou, je zařízena běžným žákovským nábytkem a katedrou. Od kmenových tříd se liší pouze tím, že ve skříních je uložena část přírodnin. Nemá demonstrační stůl a rozvod vody potřebný pro laboratorní práce, ani zabudovanou audiovizuální techniku.

Prostorný kabinet má dostatek úložných míst pro pomůcky. Je vybaven dostatkem dobrými funkčními mikroskopů, včetně jednoho elektrického, barevnou kamerou, videorekordérem a epirexem. Z trojrozměrných pomůcek má anatomické a botanické modely, nerosty, horniny, vycpaniny. V inventáři jsou i atlasy, klíče, encyklopedie, videokazety a malé množství nástěnných obrazů.

Chemie

Pracovna je vybavena moderním žákovským nábytkem a demonstračním stolem. Je koncipována spíše jako posluchárna k výuce chemie doplněné demonstračními pokusy, než jako pracovna, kde žáci běžně provádějí jednoduché pokusy a nácvik laboratorních dovedností.

Kabinet chemie obsahuje dostatečné množství pomůcek i spotřebního materiálu včetně chemikálií, které jsou využívány při demonstračních pokusech při výkladu a procvičování nového učiva. Je vybaven i kahanem na propan - butan, videokazetami s nahrávkami chemických reakcí, které pro náročnost provedení, případně nebezpečnost reaktantů či produktů, nemohou být přímo demonstrovány. Obsahuje i modely krystalů a molekulových struktur organických látek.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou celkově i se zřetelem k sledovaným předmětům průměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Průměrný počet žáků na třídu je 29. Větší naplněnost je ve třídách prvního stupně, kde činí průměr na třídu 32,75 žáků. Ředitelka školy využívá možnosti, kterou poskytuje §9 odst. 7 vyhlášky MŠMT ČR 291/1991 Sb., o základní škole; s přihlédnutím k pedagogickým, hygienickým, ekonomickým a prostorovým podmínkám školy naplňuje třídy větším počtem žáků než 30. Několik žáků je s rodiči trvale v cizině a ve škole vykonává pouze rozdílové zkoušky, několik se přistěhovalo během školního roku. Část žáků odchází po páté třídě do víceletých gymnázií. Protože procento těchto žáků je výrazně vyšší než v běžných základních školách, klesá průměrný počet žáků ve třídách druhého stupně na 26,2.

Rozvrh hodin vychází z vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., v počtu vyučovacích hodin v jednom sledu i v jednom vyučovacím dni. Sestavení předmětů během jednoho dne a umístění hodin jednoho předmětu do týdenního rozvrhu je vhodné. V rozvrhu jsou zohledňovány a přednostně zařazeny v ranních hodinách český jazyk, cizí jazyky a matematika. Stanovení dvou velkých přestávek o délce patnácti minut však není v souladu s § 9 odst.2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., jež požaduje u jedné přestávky v dopoledním vyučování minimální délku dvaceti minut.

Školní řád umožňuje volný pohyb žáků v budově o všech přestávkách, během polední přestávky i na školním hřišti. V malém prostoru školního dvora mohou za příznivého počasí trávit velkou přestávku pouze žáci 1. stupně, kteří mají učebny v přízemí.

Vybavení tříd nábytkem je vyhovující, uspořádání je volné, dle potřeb předmětu a dispozic učitele.

Výzdoba učeben se liší, není direktivně řízena. Školní chodby a jídelna jsou vyzdobeny výtvarnými kreacemi žáků na téma voda – země – vzduch. Čistota a pořádek byly v době inspekce na průměrné, estetický vzhled prostředí školy na dobré úrovni.

Žáci nižších tříd ukládají věci do společných šaten, vyšší ročníky mají samostatné skříňky.

Sociální zařízení je vybaveno tekutým mýdlem, toaletním papírem a papírovými ručníky, avšak je zastaralé; hygiena chlapeckých toalet se obtížně udržuje.

Pitný režim zajišťují dva nápojové automaty s vhodnou skladbou nápojů pro děti a pítko u tělocvičny.

Psychohygienické podmínky jsou vesměs na dobré úrovni, s výjimkou počtu žáků ve třídách 1. stupně. Nedostatkem je nedodržení minimální doby velké přestávky (viz protokol). Celkově hodnoceny jako průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Pedagogický sbor je stabilizovaný, odbornost vyučování činí cca 94%. Na základě smlouvy s britskou organizací GAP a po získání pracovního povolení vyučují anglickou konverzaci v 6. – 9. ročníku rodilí mluvčí.

Sledované předměty vyučují pouze odborně i pedagogicky způsobilí učitelé. Problémovým jevem jsou dlouhodobé absence ze zdravotních důvodů. Ty právě komplikovaly aktuální personální situaci v době inspekce. Avšak i hospitované hodiny, v nichž vyučovali suplující učitelé nebo nově příchozí zastupující, byly zodpovědně připravené.

Personální podmínky jsou celkově i ve sledovaných předmětech nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Výuka žáků prvního až devátého ročníku probíhá podle výchovně vzdělávacího programu Základní škola, s rozšířenou výukou jazyků č.j. MŠMT ČR 16 333/96-22-21. Kontrolou třídních knih, tematických plánů a na základě provedených hospitací bylo zjištěno plnění osnov v českém jazyce, dějepisu, chemii a přírodopisu.

Učební osnovy se ve sledovaných předmětech plní.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk

Vyučování je promyšleno a připravováno s odbornou erudicí. K aktivizaci a kladné motivaci žáků přispívá i dobrý vztah a vstřícná komunikace učitelů. Střídají se metody a formy práce, využívají mezipředmětové vztahy, citlivě se aplikuje individuální přístup k zdravotně oslabeným žákům. Výuka jazyka, zejména gramatiky, klade důraz na rozvoj logického myšlení a zdůvodnění správného řešení problému. Sloh podporuje žakovskou iniciativu a tvořivou invenci i snahu o vlastní slovesnou tvorbu. Ve většině hodin se organicky akcentují všechny složky předmětu. Hodnocení je průběžné a motivující.

Kromě knih a připravovaných pracovních textů nebyly využity pomůcky ani audiovizuální technika. Jazyková, stylistická úroveň a estetický vzhled sledovaných žakovských písemností se různí, celkově jsou na spíše nadprůměrné úrovni. Učitelé však konstatují, že v delším časovém horizontu se všeobecně zhoršuje kvalita písemností i mluveného projevu.

Úroveň hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Dějepis

Vlastní zájem o předmět spolu s vstřícným přístupem učitelů k žákům podporuje jejich motivaci i aktivitu. Žáci samostatně připravují s použitím naučné a encyklopedické literatury zadané referáty, jejichž obsah se uplatní i jako přímá součást prezentace nového učiva, při níž se účinně využívá i problémových otázek.

Střídají se metody a formy práce, využívá se mapy, obrazových materiálů i literatury. Důsledně se objasňují a zdůrazňují příčiny, důsledky a vzájemné vztahy historických událostí a jevů. V mezipředmětových vztazích se klade důraz mimo jiné zejména na propojení s vyučováním cizích jazyků a pěstování všeobecného rozhledu a kulturnosti. Hodnocení žáků je průběžné a motivující. Záznamy v sešitech jsou rozsahem přiměřené a funkční. V hospitovaných hodinách nebylo použita didaktická technika.

Úroveň vyučování je hodnocena jako nadprůměrná.

Přírodopis

Vyučuje se dle klasických osnov a převážně v tradičně uspořádaných hodinách s opakováním, výkladem a zápisem.

V ucelené řadě chybí ještě učebnice pro osmý a devátý ročník, které vyšly teprve během letošního školního roku. Pouze jako pomůcka v hodinách se používají již vyřazené učebnice. Důsledkem jsou delší zápisy v sešitech. Vyučování je promyšlené, průběžně se využívají demonstrační pomůcky, žáci si připravují referáty, samostatně vyhledávají údaje v odborné literatuře a encyklopediích. Učitelé využívají schopnosti i aktivitu žáků při samostatné, skupinové i frontální práci. Promýšlejí mezipředmětové vazby k dalším předmětům a snaží se je využít, protože při celkové čtyřhodinové dotaci v 6. – 9. ročníku je obtížné plnit předepsané osnovy. Podobným způsobem probíhá vyučování přírodovědy na 1. stupni, výuka má dobrou návaznost.

Nezařazují se však laboratorní práce a exkurze, žáci nejsou vedeni k tvorbě správných biologických nákresů a nepřipravují se pro výběrové soutěže, např. pro biologickou olympiádu.

Úroveň vyučování je hodnocena jako průměrná.

Chemie

Výuka je vedena vstřícnou pedagožkou se zájmem o obsah předmětu a s dobrým vztahem k žákům. Ucelenou řadu učebnic vhodně doplňují pracovní sešity. V opakovací části hodiny se procvičují a upevňují základní pojmy. Žáci jsou motivováni vhodně volenými referáty a zadáváním samostatných úkolů v pracovním sešitě. Ve výkladové části se zařazují jednoduché demonstrační pokusy. Výklad i procvičování doplňují aktuální informace a příklady z každodenního života.

Nedostatkem je malé užívání průběžného hodnocení žáků a hlavně absence laboratorních prací. V průběhu vyučování zřetelně převažuje činnost učitele, i když žáci mají dobré znalosti. Škola se neúčastní chemických soutěží.

Úroveň vyučování je hodnocena jako průměrná.

Úroveň vyučování ve sledovaných předmětech je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Rozšířená výuka jazyků byla ve škole zavedena od školního roku 1965/66 a od té doby se postupně formovala pověst školy s kvalitním vzdělávacím a výchovným programem. V r. 1994 získala statut fakultní školy při Pedagogické fakultě University Karlovy. O přijetí do školy trvá značný zájem, hodnotí ji velmi dobře jak rodiče, tak i katedry českého jazyka, cizích jazyků a hudební výchovy PedF UK, s nimiž škola dlouhodobě spolupracuje při praktické přípravě studentů.

Vzdělávací i výchovné cíle vycházejí ze zvoleného vzdělávacího programu, základní aspekty vztahu učitel – žák jsou symbolická tři D, důvěra, důslednost, disciplína. Škola se zaměřuje na přípravu žáků k dalšímu studiu na školách převážně gymnaziálního typu. Usiluje o rozvoj intelektuálních schopností, pěstování volných vlastností, rozvoj dětské kreativity. Průměrný prospěch školy bývá přibližně kolem 1,3. Platný školní řád byl jako vzorový převzat do skript Pedagogické fakulty, stejně jako povinnosti učitelů i práva a povinnosti rodičů. Žákovská samospráva existuje na úrovni tříd.

V době inspekce se žáci chovali spontánně a navzájem ohleduplně, běžně dodržovali základní pravidla slušného chování. Učitelé konstatují problémy se zapomínáním pomůcek a úkolů, ojedinělým sprejerstvím a kouřením. Nedávný konflikt mezi chlapci, který skončil neúmyslným zraněním jednoho z nich, je možno považovat za výjimečnou záležitost. Žáci vyšších ročníků se v inspektovaných hodinách solidarizovali s učitelem, snažili se ho podpořit a učinit co nejpříznivější dojem.

Výběrový charakter školy vede i k určité koncentraci výraznějších dětských individualit, které usilují prosadit se a dosáhnout úspěchu a ocenění.

Většina žáků ve vyučování aktivně pracovala a uplatňovala získané vědomosti. Žáci jsou úspěšní při přijímání na střední školy.

Umístění žáků na středních školách ve školním roce 1998/99

	G		OA		SPŠ		celkem	
9.r.	60	78,95%	7	9,21%	9	11,84%	76	100%
7.r.	22	14,5%	-	-	-	-	22	14,5%
5.r.	20	22%	-	-	-	-	20	22%

Hodnoceny jako nadprůměrné

7 Výroční zpráva

Byla zpracována v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších úprav, obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Její projednání dle § 17g cit. zákona je doloženo v záznamech z pedagogické rady.

Výroční zpráva splňuje zákonem stanovené náležitosti, je věcná, má spíše nadprůměrnou úroveň.

8 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Všichni učitelé se účastnili kurzů terapeutických metod pro děti s lehkou mozkovou dysfunkcí, grafologie a negativních projevů v chování žáků, zvláště šikany (26. dubna 1999).

Vzhledem k profilaci školy se další vzdělávání výrazně orientuje k cizím jazykům. Kromě přednášek, pravidelných kurzů a seminářů v Pedagogickém centru, Statní jazykové škole a v British Council i dalších institucích absolvují učitelé zahraniční jazykové kurzy, např. v rámci programu Sokrates.

Z dalších vzdělávacích aktivit absolvují kurzy výuky informatiky, tvorby keramiky, zdravého životního stylu; dále každoroční seminář hudební výchovy, školení a přednášky o nových netradičních pomůckách a metodách ve fyzice.

Lyžařští instruktoři mají platná osvědčení.

Požadavek dalšího vzdělávání je součástí kritérií hodnocení pedagogických pracovníků, poplatky za kurzy a semináře jsou hrazeny z rozpočtu školy.

Devět učitelů je fakultními učiteli PedF UK, čtyři zastávají funkce obvodních metodiků, dva jsou spoluautory učebnic českého jazyka a matematiky.

Další vzdělávání učitelů se orientuje k potřebám žáků a profilace školy, je hodnoceno jako nadprůměrné.

9 Hodnocení výchovného poradenství

Výchovná poradkyně působí ve své funkci prvním školním rokem. Ke své činnosti má patřičnou míru vlídnosti, empatie a schopnosti efektivně komunikovat s dětmi i dospělými.

Věnuje péči žákům s specifickými poruchami učení, výchovným problémům a prevenci negativních jevů. Vede příslušnou dokumentaci, konzultuje s třídními učitelkami a vedením školy, organizuje výchovnou komisi. Účastní se obvodních akcí výchovných poradců a spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou. Má zájem o další vzdělávání ve výchovném poradenství.

Hlavní náplní činnosti je vzhledem k profilaci školy poradenství pro žáky i rodiče při volbě další vzdělávací cesty, včetně distribuce veškerých informačních materiálů a vyřizování administrativních záležitostí. Individuální konzultace se realizují po předchozí dohodě s eventuálními zájemci.

Výchovné poradenství má spíše nadprůměrnou úroveň.

10 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

V rámci učebního programu škola organizuje pobyty ve škole v přírodě, poznávací výlety a exkurze, návštěvy výchovných koncertů, divadelních představení, výstav a dalších akcí.

V programu protidrogové prevence i prevence dalších negativních jevů absolvují žáci přednášky a besedy.

Žáci se účastní naukových, uměleckových i sportovních soutěží (v letošním školním roce dosahuje jejich celkový počet 24), jejichž výčet i výsledné umístění se vždy objevuje ve výroční zprávě školy. Většinou se úspěšně prosazují v obvodních kolech, neznídko i v celopražském měřítku.

Vyučování cizích jazyků podporují kromě řady soutěží i zahraniční kontakty: Dopisování se žáky školy ve Vídni a reciproční výměnný pobyt dětí v rodinách ve Francii.

Škola se činně účastní i humanitárních akcí. Výtěžek z dobrovolného vstupného na školní akademii byl poukázán škole v Otrokovicích. Sběr šatstva a hraček byl určen Středisku sociální pomoci v Úpici a uprchlíkům z Kosova, finanční výtěžek sběrové akce byl spolu s příspěvkem Sdružení rodičů poukázán na konto nadace Člověk v tísni.

Další aktivity školy se výrazněji zaměřují k její profilaci, celkově jsou v nadprůměrné úrovni.

11 Hodnocení činnosti školských zařízení

Školní jídelna

Denně vaří cca 700 obědů, kromě žáků a zaměstnanců se v ní stravují i studenti sousedního rakouského gymnázia. Je možno volit ze tří jídel, z nich jedno vegetariánské. v jídelníčku se objevují i ryby, zvěřina a drůbež, je doplňován zeleninovými saláty, ovocem nebo mléčnými výrobky. Stava je chutná a kvalitní. Vybavení kuchyně je standardní, v létě 1998 byla instalována nová vzduchotechnika.

Úroveň školního stravování je nadprůměrná.

ZÁVĚRY

Škola realizuje zvolený vzdělávací program v souladu se schválenými učebními dokumenty v nadprůměrné úrovni. Na základě provedených hospitací, sledovaného výběru žákovských prací i přímého pozorování hodnotí inspekce kvalitu vyučování ve sledovaných předmětech (český jazyk a literatura, dějepis, přírodopis, chemie) celkově jako spíše nadprůměrnou se zřetelně lepším výsledkem v humanitních předmětech. Výběrový charakter školy klade zvýšené nároky na učitele i na žáky.

Prostorové podmínky jsou dobré, vybavení učebnicemi a pomůckami včetně didaktické techniky přiměřené potřebám školy. Část pomůcek je však již starší a opotřebovaná a rovněž vyvstává potřeba některých úprav v interiéru budovy.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, k jeho obměně a k příznivějšímu věkovému složení postupně dochází. Odbornost vyučování je výrazně nadprůměrná.

Psychohygienické podmínky výuky jsou vcelku na dobré úrovni, nedostatkem je nedodržení dvacetiminutového limitu velké přestávky.

Činnost školy vytváří dobré podmínky pro rozvoj osobnosti. Žáci jsou úspěšní při přijímání do středních škol.

Výchovné poradenství i prevence negativních jevů jsou funkční a mají dobré předpoklady k dalšímu rozvoji.

Škola realizuje řadu dalších aktivit více zaměřených ke svému vzdělávacímu programu. Významné jsou zahraniční kontakty i angažovanost ve sféře humanitární.

Škola je z hlediska podmínek a průběhu vzdělávání hodnocena jako spíše nadprůměrná.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu J. Vagenknecht v. r.

člen týmu J. Loubová v. r.

V Praze dne 19. května 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 24. května 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Martina Tůmová v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: OÚ MČ Praha 5	15. června 1999	010 934/99-2700
Školský úřad: Praha 5	15. června 1999	010 933/99-2700

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Připomínky nebyly vzneseny